

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

MUTAXASSISLIK FANLARI BO'YICHA MAGISTRATURAGA

KIRISH SINOVLARI DASTURI VA BAHOLASH MEZONI

5A130101 – Matematika (yo'nalishlar bo'yicha)

mutaxassisligi uchun

Buxoro – 2021

Annotatsiya

Dastur 5A130101- Matematika (yo‘nalishi bo‘yicha) magistratura mutaxassisligiga kiruvchilar uchun 5130100 – Matematika ta’lim yo‘nalishining 2017/2018-o’quv yilida tasdiqlangan o’quv rejasidagi fanlar asosida tuzilgan.

Tuzuvchilar:

Rasulov T.H.	BuxDU Matematik analiz kafedrasi professori, fizika-matematika fanlari nomzodi
Rasulov H.R.	BuxDU Matematik analik kafedrasi dotsenti, fizika-matematika fanlari nomzodi
Durdiev U.D.	BuxDU Differensial tenglamalar kafedrasi mudiri, fizika-matematika fanlari falsafa doktori (PhD)
Rahmonov A.A.	BuxDU Differensial tenglamalar kafedrasi o‘qituvchisi, fizika-matematika fanlari falsafa doktori (PhD)

Taqrizchilar:

Durdiev D.Q.	V.I.Romanovskiy nomidagi matematika instituti Buxoro bo‘linmasi mudiri, fizika-matematika fanlari doktori, professor
Boltayev Z.I.	Buxoro muhadislik texnologiyasi instituti “Oliy matematika” kafedrasi dotsenti, fizika-matematika fanlari falsafa doktori (PhD)

Dastur Buxoro davlat universitetining 2021 yil 3 iyuldaggi 19 sonli Kengashida ko’rib chiqilgan va maqullangan.

KIRISH

Matematika (yo‘nalishi bo‘yicha) mutaxassisligining asosini jarayonlar va ob’ektlarning matematik modellaridan foydalaniб turli masalalarni yechish, tabiatshunoslik, texnika, iqtisod va boshqarish masalalarini yechishning effektiv matematik metodlarini yaratish, tadqiqotlar olib borish, proekt-konstrukturlik faoliyatini dasturiy-axborot ta’minlash bilan bog‘liq nazariy bilimlar, amaliy ko‘nikma va kompetensiyalar tashkil etadi.

Ushbu dastur 5A130101-Matematika (yo‘nalishi bo‘yicha) magistratura mutaxassisligiga hujjat topshirgan abiturientlarning yuqori darajadagi umummatematik tayyorgarligini sinovdan o‘tkazishga qaratilgan bo‘lib, kirish imtihonlarida abiturientlarning yuqori darajadagi matematik tayyorgarligi va ko‘pgina mutaxassislik fanlari bo‘yicha chuqur bilimlar egasi bo‘lishi asosiy o‘rin tutadi. Ushbu dasturda keltirilgan fanlardan sinov o‘tkazish natijasida abiturientlarda abstrakt fikrlash madaniyatini qay darajada rivojlangani va egallangan nazariy bilimlarni amaliyatga tadbiq etish ko‘nikmalari aniqlanadi. Mazkur fanlarni chuqur o‘rgangan bakalavr davrida olgan har bir bilim va ko‘nikmalarini ilmiy-tadqiqot ishlarida, shuningdek, ta’lim tizimida samarali foydalanishi mumkin. Abiturient kirish sinovlarida ikkita nazariy savollarni har birida mavzuning mohiyatini ohib berishi va tasdiqlarni dalillar yordamida asoslab berishi talab etiladi. Shuningdek uchta misolni to‘liq yechishi va foydalanilgan usullarini to‘liq asoslab berishi kerak.

Asosiy qism

Ushbu bilim, ko‘nikma va kompetensiyalarga ega bo‘lish, ya’ni mutaxassislikka kirish uchun Matematik analiz, Funksional analiz, Differensial tenglamalar, Matematik fizika tenglamalari fanlari bo‘yicha yetarli bilimga ega bo‘lishlari shart. Bu fanlar o‘z negizida qamrab olgan ma’lumotlar quyida batafsil keltirilgan.

MATEMATIK ANALIZ fani bo‘yicha:

To‘plamlar ustida amallar. Akslantirish va uning turlari. Sanoqli to‘plamlar. Haqiqiy son tushunchasi. Haqiqiy sonlar to‘plami va uning xossalari. Sonli to‘plamlarning chegaralari. Haqiqiy sonlar ustida amallar.

Sonlar ketma-ketligi va uning limiti. Yaqinlashuvchi ketma-ketliklarning xossalari. Monoton ketma-ketliklarning limiti. Ichma-ich joylashgan segmentlar prinsipi. Qismiy ketma-ketliklar. Bolsano—Veershtrass lemmasi. Fundamental ketma-ketliklar. Koshi teoremasi.

Funksiya tushunchasi. Funksiyaning chegaralanganligi, monotonligi, juft va toqligi, davriyligi. Teskari funksiya. Murakkab funksiya. Elementar funksiyalar va ularning xossalari. Funksiya limiti ta’riflari. Limitga ega bo‘lgan funksiyalarning

xossalari. Funksiya limitining mavjudligi haqida teoremalar. Muhim limitlar. Cheksiz kichik va cheksiz katta Funksiyalar. Funksiyalarni taqqoslash.

Funksiya uzluksizligi ta’riflari. Uzluksiz funksiyalar ustida amallar. Murakkab funksiyaning uzluksizligi. Elementar funksiyalarning uzluksizligi. Uzluksiz funksiyalarning lokal xossalari. Funksiyaning uzelishi, uzelish turlari. Uzluksiz funksiyalarning global xossalari. Monoton funksiyaning uzluksizligi va uzelishi. Teskari funksiyaning mavjudligi va uzluksizligi. Funksiyaning tekis uzluksizligi. Kantor teoremasi.

Funksiya hosilasi. Funksiya hosilasining geometrik hamda mexanik ma’nolari. Hosila hisoblash qoidalari va formulalari. Funksiyaning differensiallanuvchiligi. Funksiya differensiali. Taqribiy hisoblash formulasi. Yuqori tartibli hosila va differensiallar. Differensial hisobning asosiy teoremlari. Teylor va Makloren formulalari. Ba’zi elementar funksiyalarning Teylor formulalari. Hosila yordamida funksiyani monotonlikka tekshirish. Funksiya ekstremumi, ularni hosila yordamida topish. Funksiya grafigining qavariqligi va botiqligi. Funksiya grafigining asimptotlari. Lopital qoidalari.

Boshlang‘ich funksiya va aniqmas integral tushunchalari. Integralning sodda xossalari, integral hisoblashning sodda qoidalari. Aniqmas integrallar jadvali. Integrallash usullari. Ratsional funksiyalarni integrallash. Trigonometrik va ba’zi irratsional funksiyalarni integrallash.

Aniq integral (Riman integrali) ta’riflari. Aniq integralning mavjudligi va integrallanuvchi funksiyalar sinfi. Integralning xossalari va uni hisoblash. Integralni taqribiy hisoblash formulalari. Aniq integralning geometriyaga, fizikaga, mexanikaga tadbiqlari

Birinchi tur xosmas integrallar va ularning yaqinlashishi. Manfiy bo‘limgan funksiyaning xosmas integrali. Xosmas integralning absolyut yaqinlashuvchiligi. Xosmas integralning yaqinlashuvchilik alomatlari. Xosmas integralning bosh qiymati. Xosmas integrallarni hisoblash. Ikkinci tur xosmas integrallar va ularning yaqinlashuvchiligi.

$\mathbf{R}^n$ fazo va uning muhim to‘plamlari. $\mathbf{R}^n$ fazoda ketma-ketlik va uning limiti. Ko‘p o‘zgaruvchili funksiya va uning limiti. Ko‘p o‘zgaruvchili funksiyaning uzluksizligi. Uzluksiz funksiyalarning xossalari. Ko‘p o‘zgaruvchili funksiyaning tekis uzluksizligi. Kantor teoremasi.

Ko‘p o‘zgaruvchili funksiyaning differensiallanuvchiligi. Yo‘nalish bo‘yicha hosila. Ko‘p o‘zgaruvchili funksiyaning differensiallanuvchiligi. Murakkab funkija hosilasi. Ko‘p o‘zgaruvchili funksiyaning differensiali. Ko‘p o‘zgaruvchili funksiyaning yuqori tartibli hosila va differensiali. O‘rta qiymat xaqidagi teorema. Ko‘p o‘zgaruvchili funksiyaning Teylor formulasi. Ko‘p o‘zgaruvchili funksiyaning ekstremum qiymatlari. Ekstremumning zaruriy va yetarli shartlari.

Oshkormas funksiyalar. Oshkormas funksiyalarning mavjudligi, uzlusizligi va differensiallanuvchiligi.

Sonli qatorlar tushunchasi, uning yaqinlashishi va uzoqlashishi. Yaqinlashuvchi qatorlarning xossalari. Musbat hadli qatorlar va ularning yaqinlashish alomatlari. Ixtiyoriy hadli qatorlar va ular yaqinlashishining Leybnits, Dirixle va Abel alomatlari. Absolyut yaqinlashuvchi qatorlarning xossalari. Shartli yaqinlashuvchi qatorlar. Riman teoremasi.

Funksional ketma-ketliklar va qatorlarlarning tekis yaqinlashishi, Koshi kriteriysi. Funksional ketma-ketlik va qatorlarlarning tekis yaqinlashishi alomatlari (Abel, Veershtrass, Dirixle). Funksional ketma-ketlik va qatorlarning funksional xossalari (xadlab limitga o‘tish, kator yig‘indisining uzlusizligi, hadlab integrallash va differensiallash). Darajali qatorlarning yaqinlashish radiusi va sohasi, Koshi—Adamar formulasi, darajali qatorlarning funksional xossalari. Teylor qatori. Elementar funksiyalarni darajali qatorlarga yoyish.

Parametrga bog‘liq xos integrallar va ularning funksional xossalari. Parametrga bog‘liq xosmas integrallarni tekis yakinlashishi va ularning funksional xossalari. Gamma va Beta funksiyalar va ularning xossalari, ular orasidagi bog‘lanish.

Ikki karali integral. Darbu yig‘indilari va ularning xossalari. Karrali integrallarning mavjudligi. Integrallananuvchi funksiyalar sinfi. Karrali integrallarni hisoblash. Karrali integrallarni hisoblashda o‘zgaruvchini almashtirish usuli. Uch karrali integral. Uch karrali integralni hisoblash. Uch karrali integrallarda o‘zgaruvchlarni almashtirish. Karrali integrallarning tadbiqlari.

Birinchi tur egri chiziqli integral. Ikkinci tur egri chiziqli integral. Grin formulasi. Grin formulasining tadbiqlari. Birinchi tur sirt integrali. Ikkinci tur sirt integrali. Birinchi va ikkinchi tur sirt integrallari orasidagi bog‘lanish. Stoks formulasi. Ostrogradskiy formulasi.

Skalyar va vektor maydonlar. Vektor maydon divergensiysi va rotor. Integral formulalarning vektor ko‘rinishida yozilishi. Potensial va solenoidal vektor maydonlar. Davriy funksiyalar. Funksiyalarni davriy davom ettirish. Fure katori. Juft va toq funksiyalarning Fure qatori. Dirixle integrali. Lokalizatsiyalash prinsipi. Fure qatorlarining yaqinlashishi. Feyer teoremasi. Bessel tengsizligi. Yaqinlashuvchi Fure qatorining funksional xossalari. Fure qatorlarining o‘rtacha yaqinlashishi. Umumlashgan Fure qatorlari.

Asosiy adabiyotlar

1. **Tao T.** *Analysis 1, 2.* Hindustan Book Agency, India, 2014.
2. **Aksoy A. G., Khamsi M. A.** *A problem book in real analysis.* Springer, 2010.

3. **Xudayberganov G., Vorisov A. K., Mansurov X. T., Shoimqulov B. A.** *Matematik analizdan ma’ruzalar, I, II q.* Т. “Voris-nashriyot”, 2010.
4. **Shoimqulov B. A., Tuychiyev T. T., Djumaboyev D. X.** *Matematik analizdan mustaqil ishlar.* Т. “O’zbekiston faylasuflari milliy jamiyati”, 2008.
5. **Фихтенгольц Г. М.** *Курс дифференциального и интегрального исчисления, 1, 2, 3 т.* М. «ФИЗМАТЛИТ», 2001.

Qo’shimcha adabiyotlar

6. **Садуллаев А., Мансуров Х. Т., Худойберганов Г., Ворисов А. К., Гуломов Р.** *Математик анализ курсидан мисол ва масалалар тўплами, 1, 2, 3 қ.* Т. “Ўқитувчи”, 1995, 1995, 2000.
7. **Шокирова X. Р.** *Карраги ва эгри чизиқли интеграллар.* Т. “Ўзбекистон”, 1990.
8. **Демидович Б. П.** *Сборник задач по математическому анализу.* М. «Наука», 1997.
9. **Canuto C., Tabacco A.** *Mathematical Analysis I, II.* Springer-Verlag, Italia, Milan, 2008.
10. **Ильин В. А., Садовничий В. А., Сендов Б. Х.** *Математический анализ, 1, 2 т.* М. «Проспект», 2007.
11. **Зорич В.А.** *Математический анализ, 1, 2 т.* М. «Наука», 1981.
12. **Азларов Т. А., Мансуров Х. Т.** *Математик анализ, 1, 2 қ.* Т. “Ўқитувчи”, 1994, 1995.
13. **Кудряцев Л. Д. и др.** *Сборник задач по математическому анализу, 1, 2, 3 т.* М. «Наука», 2003.

FUNKSIONAL ANALIZ fani bo‘yicha:

To‘plamlar. To‘plamlar ustida amallar. Sanoqli to‘plamlar. To‘plam quvvati. Kantor teoremlari. To‘plamlar sistemasi. To‘plamlar halqasi va algebrasi. Yarim halqa. Minimal halqa. σ – halqa va σ - algebra. R^1 va R^2 ning topologiyasi.

Tekislikda elementar to‘plamlar va ularning o‘lchovi. Tekislikda Lebeg o‘lchovi va uning xossalari. O‘lchovsiz to‘plamga misol. Borel to‘plamlari. O‘lchovning umumiy ta’rifi. O‘lchovni davom ettirish. O‘lchovni Lebeg sxemasi bo‘yicha davom ettirish.

Metrik fazolar. Metrik fazolardagi ochiq va yopiq to‘plamlar. To‘la va separabel metrik fazolar. Kompakt metrik fazolar. Qisqartirib aks ettirish prinsipi. Metrik fazoda bog‘lanish. C(K) fazo uchun Arsela teoremasi (K kompakt). Metrik fazolarning uzluksiz akslantirishlari.

O'lchovli funksiyalar va ularning xossalari. O'lchovli funksiyalar ketma-ketligi. Tekis yaqinlashish. Yegorov teoremasi. O'lchov bo'yicha yaqinlashish. Lebeg va Riss teoremlari. Lebeg integrali va uning xossalari. Integral ostida limitga o'tish. Monoton funksiyalar. O'zgarishi chegaralangan funksiyalar. Lebeg-Stiltes integrali. Riman va Lebeg integrallarining bog'lanishi. O'lchovlarning to'g'ri ko'paytmasi. Fubini teoremasi.

Chiziqli fazolar. Chiziqli va qavariq funksionallar. Minkovskiy funksionali. Xan-Banax teoremasi. Normalangan fazo va ularning xossalari. Banax fazosi. Normallangan va Banax fazolarining faktor fazolari. $L_1(X, \Sigma, \mu)$ fazo.

Yevklid fazosi. Ortogonallishtirish jarayoni. Hilbert fazosi, xossalari. $L_2(X, \Sigma, \mu)$ fazo. Chegaralangan va uzlusiz chiziqli operatorlar. Chegaralangan va uzlusiz chiziqli operatorlar. Operatorlarning tekis va kuchli yaqinlashishi. Tekis chegaralanganlik prinsipi. Chegaralangan va uzlusiz chiziqli funksionallar.

Operatorlar fazosi. Qo'shma fazolar. Ikkinchchi tartibli qo'shma fazolar. Refleksivlik. Qo'shma operatorlar. O'z-o'ziga qo'shma operatorlar. Operatorlarning spektri va rezolventasi.

Kompakt operatorlar, xossalari. Gilbert-Shmidt teoremasi. Kompakt operatorlar, xossalari. Fredholm integral tenglamasi.

Asosiy adabiyotlar

1. Саримсоқов Т.А. Функционал анализ курси. «Ўқитувчи» Т., 1986.
2. Саримсоқов Т.А. «Ҳақиқий ўзгарувчили функсиялар назарияси». Т. 1993.
3. Колмогоров А.Н., Фомин С.В. Элементы теории функций и функционального анализа. М. «Наука». 1972.
4. Треногин В.А., Писаревский Б.М., Соболева Т.С. Задачи и упражнения по функциональному анализу. Из-во «Наука». М. 1984.
5. Очан Ю.С. Сборник задач по математическому анализу. М. Просвещение. 1981.
6. Abdullayev J.I., G'anixo'jayev R.N. va b. Funksional analiz. Toshkent-Samarqand, 2009.
7. Ayupov Sh.A. va b. Funksional analizdan misol va masalalar. Nukus, "BILIM", 2009.
8. Eshqobilov Yu.X. va b. Funksional analiz (misol va masalalar yechish). I-qism. Toshkent, Tafakkur bo'stoni, 2015.
9. Macluer B.D. Elementary Functional Analysis. Springer, 2009.

Qo'shimcha adabiyotlar

10. Треногин В.А. Функциональный анализ. Из-во «Наука». М. 1980.
11. Канторович Л.В., Акилов Г.П. Функциональный анализ. Изд-во «Наука», М. 1977.

- 12.Люстерник Л.А., Соболев В.И. Элементы функционального анализа. М.: Наука, 1965.
- 13.Walter Rudin. Functional Analysis. USA, 1991, English.

DIFFERENTIAL TENGLAMALAR fani bo‘yicha:

Hosilaga nisbatan yechilgan birinchi tartibli differensial tenglamalar. Yechim tushunchasi. Xususiy va umumiy yechim. Integral chiziq. Koshi masalasi. Yechimning mavjudligi va yagonaligi haqida teorema.

O‘zgaruvchilari ajralgan va unga keltiriladigan differensial tenglamalar. O‘zgaruvchilariga nisbatan bir jinsli va umumlashgan bir jinsli tenglamalar. Chiziqli differensial tenglamalar. Yechimning xossalari. O‘zgarmasni variatsiyalash usuli. Bernulli va Rikkati tenglamalari. To‘la Differential tenglamalar. Integrallovchi ko‘paytuvchi va uning mavjudligi haqidagi teoremalar. $y' = f(x, y)$ tenglama yechimining mavjudligi va yagonaligi haqidagi teoremaning isboti.

Hosilaga nisbatan yechilmagan birinchi tartibli Differential tenglamalar va ularni integrallash usullari. Mavjudlik va yagonalik teoremasi. Maxsus yechimlar va ularning mavjudligi. Parametr kiritish yo‘li bilan tenglamalarni integrallash. Lagranj va Klero tenglamalari.

n -tartibli differensial tenglamalar. Kanonik ko‘rinishdagi n -tartibli Differential tenglamalar yechimining mavjudligi va yagonaligi Haqidagi teorema. Yuqori tartibli tenglamalarning tartibini pasaytirish. O‘zgaruvchilariga nisbatan bir jinsli va umumlashgan bir jinsli yuqori tartibli tenglamalarni integrallash.

n -tartibli chizikli differensial tenglamalar va ularning umumiy xossalari. Umumiy yechimning xossalari. Mavjudlik va yagonalik teoremasi. Bir jinsli chiziqli differensial tenglamalar. Yechimning asosiy xossalari. Chiziqli bog‘liq va chiziqli erkli funksiyalar. Vronskiy determinanti va uning xossalari. Yechimning fundamental sistemasi. Ostrogradskiy -Liuvill formulasi.

Bir jinsli bo‘lмаган n -tartibli chizikli differensial tenglamalar va ularning umumiy va xususiy yechimlarini topish. Yechimning xossalari. Umumiy yechim haqida teorema. O‘zgarmasni variatsiyalash metodi. Koshi formulasi.

O‘zgarmas koeffitsientli chiziqli differensial tenglamalar, Eyler tenglamasi. Bir jinsli bo‘lмаган o‘zgarmas koeffitsienti chiziqli differensial tenglamalar va ularning xususiy yechimlarini topish usullari. (O‘ng tamoni maxsus ko‘rinishda bo‘lgan tenglamalar).

Differensial tenglamalar sistemasini normal ko‘rinishga keltirish. Differential tenglamalarning normal sistemasi uchun mavjudlik va yagonalik teoremasi. Gronuolla-Belman lemmasi. Chiziqli differensial tenglamalar sistemasi. $y' = A(x)Y + F(x)$ sistema uchun mavjudlik va yagonalik teoremasi. Chiziqli bir

jinsli tenglamalar sistemasi yechimlarining xossalari. Ostrogradskiy–Liuvill formulasi. Chiziqli bir jinsli tenglamalar sistemasining umumiy yechim haqida teorema. Chiziqli bir jinsli bo‘lgan tenglamalar sistemasi. Yechimlarning xossalari. Yechimning mavjudligi va yagonaligi haqida teorema. O‘ng tamoni maxsus ko‘rinishda bo‘lgan chiziqli o‘zgarmas koeffitsientli differensial tenglamalar sistemasi.

Matritsa ko‘rinishdagi chiziqli tenglamalar sistemasi. Koshi integral formulası. Eksponensial matritsa. Matritsali differensial tenglamalarni integrallash.

Yechimning davomiyligi. Yechimning boshlang‘ich qiymatlarga va parametr-larga uzlusiz bog‘liqligi haqida teorema. Yechimning boshlang‘ich qiymatlar va parametrlar bo‘yicha differensiallanuvchanligi haqida teorema.

Avtomatik sistemalar. Avtomatik yechimining xossalari. Avtomatik sistemaning muvozanat xolati. Xolatlar fazosi va traektoriyasi. Chiziqli bir jinsli ikkinchi tartibli o‘zgarmas koeffitsientli avtomatik sistemaning xolatlar teksligi.

Lyapunov ma’nosida turgunlik. Yechimning turgunligi. Trivial yechimning turgunligi, noturgun va asimptotik turgunlik Haqidagi teoremlar. Lyapunovning birinchi metodi. Birinchi yakinlanish bo‘yicha turgunlik.

Ikkinchi tartibli chizili differensial tenglamani sodda ko‘rinishga keltirish. Chegaraviy masalalar. Grin funksiyasi. Grin funksiyasining mavjudligi va yagonaligi haqida. Xos sonlari va xos funksiyalari tushunchasi. Ikkinchi tartibli differensial tenglamalarni darajali qatorlar yordamida integrallash.

Xususiy hosilali differensial tenglamalar haqida tushuncha. Xususiy hosilali birinchi tartibli kvazichiziqli differensial tenglamalarning xarakteristikaları. Yechim, umumiy yechim va maxsus yechim tushunchasi. Koshi masalasi. Mavjudlik va yagonalik teoremasi. Koshi-Kovalevskaya teoremasi. Koshi masala-sining geometrik talqini.

Asosiy adabiyotlar

1. Салохитдинов М.С., Насритдинов Г.Н. Оддий дифференциал тенгламалар. Тошкент, “Ўзбекистон”, 1994.
2. Morris Teneboust, Harry Pollard. Ordinary Differential Equations. Birkhauzer. Germany, 2010.
3. Robinson J.C. An Introduction to Ordinary Differential Equations. Cambridge University Press 2013.
4. Степанов В.В. Курс дифференциальных уравнений. М. КомКнига/ URSS 2006.-472c.
5. Эльсгольц Л.Е. Дифференциальные уравнения и вариационное исчисление. М. КомКнига/ URSS 2006.-312c
6. Филиппов А.Ф. Сборник задач по дифференциальным уравнениям. М.: Наука, 1979 (5-е издание).

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Бибиков Ю.Н. Курс обыкновенных дифференциальных уравнений. М., 1991. 314 с.
2. Богданов Ю.С. Лекции по дифференциальным уравнениям. Минск, "Высшая школа", 1977.
3. Петровский И.Г. Лекции по теории обыкновенных дифференциальных уравнений. М.: изд-во Моск. Ун-та. 1984.
4. Федорюк М.В. Обыкновенные дифференциальные уравнения. М.: Наука.1980.
5. Самойленко А.М. и др. Дифференциалные уравнения. М., 1989. 384 с.
6. Матвеев Н.М. Методы интегрирования обыкновенных дифференциальных уравнений. М., 1967. 565 с.
7. Амелкин В.В. Дифференциальное уравнение в приложениях. М.: Наука. 1987.
8. Пономарев К.К. Составление и решение дифференциальных уравнений инж.тех задач. М.: Изд. министерства просвещения РСФСР, 1962

MATEMATIK FIZIKA TENGLAMALARI fani bo'yicha:

Xususiy hosilali differensial tenglamalar va ularning yechimlari to'g'risida tushunchalar. Xarakteristik forma. Ikkinchi tartibli xususiy hosilali differensial tenglamalarning klassifikatsiyasi va kanonik ko'rinishi. Yuqori tartibli differensial tenglamalar va sistemalarning klassifiksiyasi. Ikkinchi tartibli ikki o'zgaruvchili differensial tenglamalarni kanonik ko'rinishga keltirish. Matematik fizikaning asosiy tenglamalarini keltirib chiqarish: tor tebranish tenglamasi; issilik tarqalish tenglamasi; statsionar tenglamalar; moddiy nuqtaning og'irlik kuchi ta'siridagi harakati.

Matematik fizika tenglamalari uchun asosiy masalalarning qo'yilishi: Koshi masalasi; Chegaraviy masala va boshlang'ich-chegaraviy masalalar; Koshi masalasi va uning qo'yilishida xarakteristikalarining roli. Korrekt qo'yilgan masala tushunchasi.

Tor tebranish tenglamasi. Dalamber yechimi va formulasi. Dalamber formulasi bilan aniqlangan yechimning fizik ma'nosi. Chegaralangan tor. To'lqin tenglamasi uchun Koshi masalasi yechimining yagonaligi. Koshi masalasi yechimini beradigan formulalar va ularni tekshirish. Gyugens prinsipi. To'lqinlarning diffuziyasi. Bir jinsli bo'lmanagan to'lqin tenglamasi. Kechikuvchi potensial. Gursa masalasi. Aysgeyrson prinsipi. qo'shma differensial operatorlar. Riman usuli. Aralash masalalar. Tor tebranish tenglamasi uchun birinchi aralash masalani Fure usuli bilan yechish. Xos sonlar va xos funksiyalar. Masala

yechimining yagonaligi. Bir jinsli bo‘lmagan tenglama. To‘g‘ri to‘rtburchakli membrana tebranish tenglamasi uchun aralash masalani yechish.

Issilik tarqalish tenglamasi. Ekstremum prinsipi. Birinchi chegaraviy masala yechimining yagonaligi. Koshi masalasi va uning yechimini yagonaligi va turg‘unligi. Fundamental yechim. Koshi masalasi yechimining mavjudligi. Bir jinsli bo‘lmagan tenglama uchun Koshi masalasi. Bir o‘lchovli issiqlik tarqalish tenglamasi uchun birinchi chegaraviy masalani Fure usuli bilan yechish. Bir jinsli tenglama bo‘lgan hol va bir jinsli tenglama bo‘lmagan hol. Koshi masalasini Fure usuli bilan yechish.

Garmonik funksiyalar. Laplas tenglamasining fundamental yechimi. Grin formulalari. C^2 sinf funksiyalari va garmonik funksiyalarning integral ifodasi. O‘rta qiymat haqidagi teorema. Ekstremum prinsipi va undan kelib chiqadigan natijalar. Kelvin almashtirishi. Laplas tenglamasi uchun Dirixle va Neyman masalalarining qo‘yilishi va ular yechimlarining yagonaligi. Dirixle masalasining Grin funksiyasi va uning xossalari. Dirixle masalasining shar uchun yechilishi. Sharning tashqarisi uchun Dirixle masalasi. O‘rta qiymat haqidagi teoremaga teskari teorema. Chetlashtiriladigan maxsuslik to‘g‘risidagi teorema. Garnak tengsizligi. Liuvill va Garnak teoremlari. Doira uchun Dirixle masalasini Fure usuli bilan yechish.

Potensiallar tushunchasi va ularning fizik ma’nosи. Parametrga bog‘liq bo‘lgan xosmas integrallar. Hajm potensiali. Lyapunov sirtlari va egri chiziqlari. Teles burchak. Gauss integrali. Ikkilangan qatlam potensiali. Oddiy qatlam potensiali. Chegaraviy masalalarni potensiallar yordamida integral tenglamalarga keltirish. Xususiy hosilali differential tenglamalar yechimlari silliqligining xususiyati to‘g‘risida tushuncha. Umumlashgan yechimlar to‘g‘risida tushuncha.

Asosiy adabiyotlar

1. Салохиддинов М.С. Математик физика тенгламалари. Т., «Ўзбекистон», 2002, 448 б.
2. Михлин С.Г. Курс математической физики. М., 1968.
3. Соболев С.Л. Уравнения математической физики. М. 1966.
4. Бицадзе А.В. Уравнения математической физики. М. 1976.
5. Бицадзе А.В., Калиниченко Д.Ф. Сборник задач по уравнениям математической физики. М. 1977.
6. Wolter A.Strass. Partial Differential Equations; An introduction. Birkhauzer. Germany, 2005.
7. Davia D.Bleecker, George Csordes. Basic of Partial Differential Equations. Birkhauzer. Germany, 2009.

8. Тихонов А.Н., Самарский А.А. Уравнения математической физики. М.Изд-во МГУ. 2004.

Qo‘shimcha adabiyotlar ro‘yxati:

1. Кошляков В.С., Глинер Е.Б., Смирнов М.М. Основные дифференциальные уравнения математической физики. М. 1962.
2. Владимиров В.С. Уравнения математической физики. М. 1981.
3. Положий Г.Н. Уравнения математической физики. М. 1964.
4. Петровский И.Г. Лекции об уравнениях с частными производными. М., 1961.
5. Михлин С.Г. Лекции по линейным интегральным уравнениям. М. 1959.
6. Смирнов М.М. Сборник задач по уравнениям математической физики.
7. Будак Б.М., Самарский А.А., Тихонов А.Н. Сборник задач по математической физике. М. 1972
8. Владимиров В.С., Михайлов В.П. и др. Сборник задач по уравнениям математической физики. М. 1974.

Baholash mezoni

2021/2022 o‘quv yili 5A130101- Matematika (yo‘nalishi bo‘yicha) magistratura mutaxassisligiga kiruvchi abituriyentlar uchun mazkur dasturga asosan keltirilgan umumkasbiy fanlar bo‘yicha: jami - 50 ta savol TEST tuzib kiritiladi va ularning har bir berilgan to‘g‘ri javobiga 2.0 balldan beriladi, jami maksimal ball 100 ballni tashkil qiladi, test savollarini yechish uchun 90 daqiqa vaqt ajratiladi.

Apellyatsiya tartibi

Abituriyentlar tomonidan mutaxassislik fani imtihon natijalari bo‘yicha universitet qabul komissiyasining apellyatsiyalar bilan ishlash hay`atiga natijalar e’lon qilingandan kundan boshlab 24 soat davomida murojaat qilishlari mumkin. Murojaat mazmunida faqat o‘zining ballari haqida bo`lsa qabul qilinadi, boshqa abituriyentlar haqida yozilgan shikoyat arizalari qabul qilinmaydi.